

Minervaskolan i Umeå AB

Beslut för förskoleklass, grundskola
och gymnasieskola
efter riktad tillsyn av Minervaskolan i Umeå AB

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Minervaskolan i Umeå AB (org. nr. 556573-5049) att **senast den 16 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag redovisas till Skolinspektionen skriftligen.

Nedan anges de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa bristerna. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.
(3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.
(3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.
(3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att samråd sker med den specialpedagogiska kompetensen i elevhälsan vid utredningar om behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövligt, på Minervaskolan och Minervagymnasium.
- Se till att de särskilda stödåtgärder som beslutas om på Minervaskolan dokumenteras i ett åtgärdsprogram. I detta ska framgå vilka behov av särskilt stöd eleven har, hur behoven ska tillgodoses och när och av vem de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bedömning och betygsättning

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Nationella prov används i samtliga årskurser och ämnen som dessa ska användas i, i syfte att stödja betygsättning eller bedömning av uppnådda kunskapskrav. Vid betygsättning beaktas elevernas resultat på de nationella proven särskilt.

(10 kap. 20 a §, 29 kap. 28 § skollagen och 9 kap. 20-22 §§ skolförordningen [2011:185])

Åtgärd

- Se till att nationella prov används i samtliga årskurser och ämnen som dessa ska användas i och att resultaten på de nationella proven särskilt beaktas vid betygsättning på Minervaskolan.

Befattningsutbildning för rektorer

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- För rektorer som anställts efter den 15 mars 2010 har huvudmannen sett till att de har gått, går eller kommer att gå särskild befattningsutbildning eller utbildning som kan jämföras med denna.

(2 kap. 12 § skollagen; 2 kap. 3, 8 och 10 §§ förordningen om befattningsutbildning för rektorer [2011:183])

Åtgärd

- Se till att den person som innehar befattningen rektor på Minervagymnasium gått eller påbörjat särskild befattningsutbildning eller utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen.

Elevhälsa

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

(2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärd

- Se till att den personal som representerar den psykologiska respektive specialpedagogiska kompetensen i elevhälsan aktivt deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på såväl Minervaskolan som

Minervagymnasium, tillsammans med den personal som representerar medicinsk och psykosocial kompetens.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.
(2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att det studie- och yrkesvägledande arbetet på Minervaskolan är organiserat så att det omfattar elever i alla årskurser.
- Se till att en studie- och yrkesvägledare eller personal med motsvarande kompetens är ett stöd i övriga personalens arbete med att ge eleverna studie- och yrkesvägledning på Minervaskolan.

Urvalsgrunder

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Tester och prov utgör inte villkor för antagning eller grund för urval till en skolenhet, inom en skolenhet, för fortsatt utbildning vid en skolenhet, eller för fortsatt utbildning i den elevgrupp en elev tillhör.
(10 kap. 9 § skollagen, 9 kap. 25-26 §§ skolförordningen, 7 § förordningen om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser [2011:355])

Åtgärd

- Se till att tester och prov, på Minervaskolan, inte utgör villkor för antagning eller grund för urval till en skolenhet, inom en skolenhet, för fortsatt utbildning vid en skolenhet, eller för fortsatt utbildning i den elevgrupp en elev tillhör.

Tillstånd att bedriva utbildning

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen bedriver skolverksamhet i enlighet med godkännandet för viss utbildning vid en viss skolenhet.
(2 kap. 5 § skollagen)

Åtgärd

- Se till att endast bedriva verksamhet i enlighet med de godkännanden som huvudmannen har för respektive skolenhet.

Avgiftsfri utbildning

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Alla elever, oberoende av ekonomiska förhållanden, har lika tillgång till utbildning i skolväsendet. Utbildningen är avgiftsfri och eleverna har utan kostnad tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.
(1 kap. 8 § och 10 kap. 10 § skollagen)

Åtgärd

- Se till att eleverna på Minervaskolan utan kostnad har tillgång till de lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. I detta ingår att eleverna ska ha tillgång till en dator i den utsträckning som utbildningens upplägg förutsätter, utan att tillgången villkoras av att eleverna behöver skriva under avtal.

Styrning och utveckling av verksamheten på enhetsnivå

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.
(1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
(4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.
(4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet på Minervaskolan omfattar uppföljning av kunskapsresultaten i alla ämnen och årskurser i grundskolan. Uppföljningen ska också dokumenteras.
- Se till att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av skolenhetens kunskapsresultat besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera detta.
- Se till att planera för genomförandet av utvecklingsåtgärderna, genomföra dessa samt dokumentera detta.

Styrning och utveckling av verksamheten på huvudmannanivå

Skolinspektionen konstaterar att Minervaskolan i Umeå AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning.
(4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
(4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.
(4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärd

- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet på Minervaskolan är tillräckligt för att ligga till grund för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå avseende grundskoleverksamheten.

Bedömning

Skolinspektionen har vid sin riktade tillsyn av Minervaskolan i Umeå AB och dess grundskoleenhet Minervaskolan och gymnasieskoleenhet Minervagymnasium konstaterat flera brister i framförallt grundskoleverksamheten. På grundskolan finns brister i arbetet med bedömning och betygsättning, det studie- och yrkesvägledande arbetet, det systematiska kvalitetsarbetet samt i det urvalsförfarande som skolan tillämpar. Det framgår även att elever på grundskolan inte ges en avgiftsfri utbildning och att grundskolan bedriver gymnasieverksamhet utan att ha godkännande för detta. Dessutom finns brister i arbetet med elevhälsa och särskilt stöd på såväl grundskolan som gymnasieskolan. Vidare har gymnasieskolans rektor varken gått eller påbörjat den befattningsutbildning som är obligatorisk för rektorer. På huvudmannanivå konstaterar Skolinspektionen att det finns brister gällande det systematiska kvalitetsarbetet avseende grundskolan.

Föreläggande

Särskilt stöd

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Minervaskolan och Minervagymnasium. Tillsynen visar att personal med specialpedagogisk kompetens inte deltar vid utredning om elevers behov av särskilt stöd, annat än i undantagsfall på såväl Minervaskolan som Minervagymnasium. Vidare framgår att det finns ytterligare brister i arbetet med särskilt stöd på Minervaskolan, då särskilda stödåtgärder oftast inte dokumenteras i åtgärdsprogram, och datum för uppföljning av åtgärderna inte alltid planeras in. Skolinspektionen vill framhålla att det finns en risk att elever inte får det särskilda stöd som de har rätt till när behoven av särskilt stöd inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Åtgärdsprogram är centrala i arbetet med att säkerställa att elever ges de särskilda stödinsatser som de har rätt till och att uppföljning och utvärdering av de vidtagna åtgärderna sker. När beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att ej utarbeta åtgärdsprogram inte fattas, fråntas också eleven och dess vårdnadshavare möjligheten att överklaga beslutet och få skolans bedömning överprövad.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

I förarbetena till skollagen anges att i den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer. Specialpedagogen eller specialläraren kan bland annat bistå rektorn eller läraren i bedömningen av om en elevs behov av stöd kan tillgodoses genom stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller om det krävs särskilt stöd. Specialpedagogisk kompetens bör därför tillvaratas i utredningen av en elevs behov av särskilt stöd genom samråd med elevhälsan. Regeringen anser att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. (prop. 2013/14:160 s. 25).

Tillsynen visar att specialpedagogisk kompetens inte deltar i utredningar om elevernas behov av särskilt stöd på Minervaskolan. Rektorn för Minervaskolan uppger i intervju att elevens behov av särskilt stöd utreds vid en så kallad elevhälsokonferens (EVK), om det visat sig att extra anpassningar inte varit tillräckliga för eleven. Vid EVK fattar rektorn beslut om vilka särskilda stödinsatser som eleven är i behov av. Enligt rektorn så deltar förutom han även elev, vårdnadshavare, klassföreståndare och oftast en representant för elevhälsan vid EVK. Rektorn säger att elevhälsorepresentanten oftast är skolsköterskan och ibland kuratorn, och att specialpedagogisk personal generellt sett inte deltar på EVK förutom om de själva undervisar den aktuella eleven. Detta bekräftas i intervju med skolans specialpedagogiska personal, och i intervju med elevhälsan, där skolsköterskan uppger att hon nästan alltid deltar på EVK och att det endast förekommit en gång på två och ett halvt år att specialpedagogisk personal deltagit på EVK i grundskolan.

Tillsynen visar att specialpedagogisk kompetens inte heller deltar i utredningar om elevernas behov av särskilt stöd på Minervagymnasium. Rektorn för Minervagymnasium beskriver i intervju med Skolinspektionen liknande rutiner för arbetet med särskilt stöd som rektorn för Minervaskolan. Även på Minervagymnasium utreds elevens behov av särskilt stöd vid en EVK där rektorn fattar beslut om vilka särskilda stödinsatser som eleven är i behov av. Vid EVK i gymnasieskolan deltar förutom rektorn även klassföreståndare och programansvarig. Elevhälsan deltar enligt rektorn vid behov, och hon uppger att under hennes år som rektor så har specialpedagogisk personal endast deltagit vid ett väldigt komplext ärende. Rektorn berättar att det finns flera åtgärdsprogram på

skolan där specialpedagogisk personal inte deltagit. Därtill uppger den personal som huvudmannen benämner som specialpedagogisk personal i gymnasieskolans elevhälsa att hen inte uppfattar att hen har något uppdrag överhuvudtaget att arbeta gentemot gymnasieskolan, och att hen inte deltagit i att utreda elevers behov av särskilt stöd på gymnasieskolan. Även skolsköterskan och kuratorn uppger att specialpedagog eller speciallärare aldrig deltagit på EVK på gymnasieskolan, men att kuratorn brukar delta.

Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns brister i dokumentationen av särskilt stöd på Minervaskolan. Rektorn för Minervaskolan uppger i intervju att beslut om särskilda stödinsatser som elever är i behov av oftast dokumenteras i form av minnesanteckningar istället för i åtgärdsprogram, och att han vet att detta är en brist på skolan. Att särskilda stödinsatser inte alltid dokumenteras i åtgärdsprogram framgår också av Skolinspektionens dokumentstudier, då Skolinspektionen vid begäran att få ta del av tio åtgärdsprogram fick ta del av fem elevers åtgärdsprogram och minnesanteckningar för ytterligare sju elever, och rektorn vid efterföljande intervju bekräftade att dessa minnesanteckningar också är beslut om särskilda stödinsatser och åtgärdsprogram enligt skolans uppfattning. Vidare uppger rektorn att han vet att skolan också brister i att, i de åtgärdsprogram som finns på skolan, ange inplanerade datum för uppföljning och utvärdering. Även detta framgår av Skolinspektionens dokumentstudier.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan och Minervagymnasium uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygsättning

Skolinspektionen bedömer att Minervaskolan inte beaktar nationella prov vid betygsättning i samtliga ämnen där sådana prov finns. Tillsynen visar att Minervaskolan under flera års tid underlåtit att använda de nationella proven i samhällsorienterande ämnen i årskurs 9. Syftet med de nationella proven är att de ska bidra till en rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning och det finns krav på att elevens resultat på de nationella proven ska beaktas vid betygsättningen i alla de ämnen där elever ska skriva nationella prov. Att Minervaskolan beslutat att inte skriva proven i samhällsorienterande ämnen innebär således att betygsättningen på skolan inte sker i enlighet med skollagens krav, och därmed riskerar att vara oriktig.

Av skollagen framgår att vid betygsättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet, som huvudregel, särskilt beaktas.

Av skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i grundskolan i syfte att stödja betygsättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av uppnådda kunskapskrav. Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9, i

engelska i årskurs 6 och 9 samt i geografi, historia, religionskunskap eller samhällskunskap och i biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Skolinspektionens tillsyn visar att Minervaskolan sedan flera år tillbaka inte använt de nationella proven i samhällsorienterande ämnen i årskurs 9. Flera elever på Minerva gymnasium uppger vid intervju att när de tidigare varit elever på Minervaskolan inte genomfört några nationella prov i samhällsorienterande ämnen i årskurs 9. Därtill uppger lärare på Minervaskolan att dessa prov inte använts under flera års tid, vilket även bekräftas av skolans rektor. Skolans rektor uppger att de på Minervaskolan valde att sluta använda de nationella proven i samhällsorienterande ämnen i årskurs 9 för några år sedan. Rektorn uppger att beslutet grundade sig på att lärarna i samhällsorienterande ämnen ansåg att proven inte höll tillräckligt hög kvalitet och att de därför gjorde bedömningen att det inte var värt den ökade arbetsbelastningen som det innebär att genomföra proven. Rektorn uppger också att de nationella proven i samhällsorienterande ämnen kommer att genomföras under läsåret 2018/19.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för den grundskoleverksamhet som huvudmannen bedriver. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Befattningsutbildning för rektorer

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Minervagymnasium inte uppfyller skollagens krav på rektorer då rektorn i fråga inte gått eller påbörjat den särskilda befattningsutbildningen för rektorer (rektorsprogrammet), och inte heller bedöms tillhöra någon av de grupper som omfattas av undantag från detta krav.

Enligt skollagen ska varje huvudman se till att rektorerna går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektorn har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen. Huvudmannens skyldighet gäller inte i fråga om rektorer som tidigare gått befattningsutbildningen eller en äldre statlig rektorsutbildning, som genom annan utbildning eller yrkeserfarenhet har förvärvat kunskaper som av en högskola som anordnar befattningsutbildning har jämförats med sådan utbildning, eller som den 15 mars 2010 är verksam som rektor.

Av förordningen om befattningsutbildning för rektorer framgår att en högskola, på begäran av den som deltar i befattningsutbildningen och den skolhuvudman som är arbetsgivare för honom eller henne, ska pröva tillgodoräknanden av en eller två av de tre kurser som anges i förordningen, om han eller hon har förvärvat motsvarande kunskaper genom annan utbildning eller i yrkesverksamhet.

Skolinspektionens tillsyn visar att rektorn på Minervagymnasium, som varit verksam som rektor sedan höstterminen 2017, varken gått eller påbörjat den särskilda befattningsutbildningen för rektorer (rektorsprogrammet) eller utbildning som kan jämföras med denna. Detta framgår såväl i intervju med rektorn själv som med representanter för huvudmannen. Vid intervju med huvudmannen uppger dess verkställande direktör tillika skolchef att huvudmannen anser att rektorsprogrammet inte är relevant för att vara rektor på Minervagymnasium och att det inte är aktuellt för rektorn på Minervagymnasium att påbörja studier vid rektorsprogrammet. Vid intervju med rektorn för Minervagymnasium uppger rektorn att hon samtalat med huvudmannen om att studera skoljuridik framöver, men att det inte är någonting som hon vid tidpunkten för tillsynen påbörjat. I en kompletterande skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök anger huvudmannen att denne anser att rektorn kommer att genomföra det som enligt huvudmannen motsvarar rektorsprogrammet då rektorn exempelvis ska läsa skoljuridik. Vidare anger huvudmannen att det inte är aktuellt för rektorn att läsa rektorsprogrammet då huvudmannen skräddarsyr motsvarande befattningsutbildning på egen hand. I samma skrivelse uppger rektorn att hon utöver skoljuridik kommer att genomföra utbildning i skolledarskap och mål- och resultatstyrning. I skrivelsen framgår inte att rektorn påbörjat någon av dessa kurser, eller den särskilda befattningsutbildningen för rektorer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervagymnasium uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Elevhälsa

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete är bristfälligt på såväl Minervaskolan som Minervagymnasium då psykologisk och specialpedagogisk kompetens inte deltar i arbetet. Visserligen framgår av utredningen att huvudmannen skapat en struktur för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete genom att detta planeras vid skolövergripande möten några gånger per år till vilka samtliga elevhälsokompetenser är inbjudna. Tillsynen visar dock att varken psykolog eller specialpedagogisk personal deltagit vid mötena under så gott som hela kalenderåret 2018, och att det inte heller finns exempel på att dessa kompetenser arbetat förebyggande och hälsofrämjande i verksamheterna på andra sätt under perioden. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att det är av stor vikt att elevhälsans samtliga kompetenser deltar aktivt i det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet, för att kunna identifiera behov av förebyggande insatser och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Skollagen anger också att elevhälsan

främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det enligt skollagen finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen anges att de mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Det framgår även att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. (Prop. 2009/10:165, s. 276)

I förarbetena anges även att det är viktigt att tillvarata den specialpedagogiska kompetensens i ett tidigt skede. I den specialpedagogiska yrkesrollen ingår att stödja lärarna och medverka i det förebyggande arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer inom verksamheten. (Prop. 2013/14:160 s. 22)

Av elev- och lärarintervjuerna framgår att förebyggande och hälsofrämjande arbete till viss del sker i mellan- och högstadiet på Minervaskolan av framförallt skolsköterskan, och att övriga kompetenser inte alls, eller i begränsad utsträckning, deltar i arbetet. Av intervjun med elever i årskurserna 3-4 framgår att de aldrig varit med om att någon av elevhälsans kompetenser kommit ut i klassrummet och berättat om något för eleverna. Vid en lärarintervju framgår också att elevhälsan inte arbetar med något återkommande förebyggande och hälsofrämjande arbete i lågstadiet. Inte heller elever i årskurserna 7-9 har något exempel på att elevhälsans kompetenser pratat om något ämne såsom hälsa, sexualitet, droger eller rökning med eleverna, samtidigt som flera elever uppger att det finns behov av detta. Enligt lärare har skolsköterskan dock medverkat på ett föräldramöte om droger i högstadiet. Några elever i årskurserna 5-6 berättar däremot i intervju med Skolinspektionen att skolsköterskan pratat med eleverna om sömn på en hälsodag under vårterminen 2018 och att skolsköterskan har "tjej- och killsnack" med elever på mellanstadiet. Detta bekräftas även av elevernas lärare, som också säger att även kuratorn deltagit på hälsodagen. Vid intervju med lärare kan ingen av de intervjuade lärarna ge något exempel på att psykologen deltagit i eller genomfört ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Flera lärare uppger också att den specialpedagogiska kompetensen på skolan är inriktad mot låg- och mellanstadiet, och kan inte heller ge något exempel på att denna kompetens deltagit i eller genomfört förebyggande och hälsofrämjande arbete på högstadiet.

Att alla elevhälsokompetenser inte aktivt deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Minervaskolan framgår också i intervju med skolans rektor och elevhälsa. Rektorn på Minervaskolan ger i intervju med Skolinspektionen några exempel på hur skolsköterskan och kuratorn arbetar med förebyggande och hälsofrämjande insatser på skolan, och det framgår även i intervju med elevhälsan.

Enligt rektorn diskuteras också elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på övergripande elevhälsomöten som arrangeras av huvudmannen några gånger per år, till vilka samtliga elevhälsokompetenser bjuds in. Utöver att det förekommit att psykologen deltar vid dessa möten, vilket hen enligt rektorn gjorde senast i januari 2018, har rektorn inget exempel på att psykologen arbetar förebyggande och hälsofrämjande på Minervaskolan, utan säger att psykologen anlitas vid behov i enskilda elevärenden. Rektorn uppger även att skolans specialpedagogiska personal främst arbetar åtgärdande med enskilda elever utifrån identifierade behov, och att de inte deltagit på något elevhälsomöte under kalenderåret 2018. Rektorn kan inte heller ge något exempel på att personal med specialpedagogisk kompetens deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete i övrigt under det senaste året. Att psykologen och specialpedagogisk personal inte deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete under kalenderåret 2018 utan arbetar vid behov kring enskilda elever framgår också av Skolinspektionens intervju med elevhälsan. Huvudmannen uppger visserligen i skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök att specialpedagogisk kompetens arbetar förebyggande på Minervaskolan genom att medverka i elevhälsan, delta i den dagliga verksamheten, delge råd till pedagogisk personal och arbeta med elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. I intervju med elevhälsans specialpedagogiska personal framgår dock att hen inte deltagit i något elevhälsomöte sedan höstterminen 2017 och att hen säger att det inte finns något jobb innan det finns ett problem, utan att hen blir inkopplad vid behov av åtgärder i enskilda elevärenden. Det exempel huvudmannen anger i skrivelsen på när personal med specialpedagogisk och psykologisk kompetens arbetat förebyggande och hälsofrämjande i samverkan med övriga elevhälsan, är daterat över ett år innan Skolinspektionens besök på skolan.

Av elev- och lärarintervjuer framgår att skolsköterskan och kuratorn deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Minervagymnasium, men att övriga kompetenser inte deltar i arbetet. Av intervjuer med elever och lärare på Minervagymnasium framgår bland annat att skolsköterskan och kuratorn arrangerat föreläsningar för eleverna på skolan om bland annat droger och sömn, och att kuratorn föreläst för lärare på skolan kring ett förebyggande trygghetsarbete. Lärare på skolan kan dock inte ge något exempel på att psykologen arbetar förebyggande och hälsofrämjande och flera lärare säger att psykologen endast arbetar vid behov på skolan. Flera lärare uppger också att de inte vet huruvida den specialpedagogiska kompetensen arbetar förebyggande och hälsofrämjande på skolan.

Att alla elevhälsokompetenser inte aktivt deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Minervagymnasium framgår också i intervju med skolans rektor och elevhälsa. Rektorn på Minervagymnasium ger i intervju med Skolinspektionen några exempel på hur skolsköterskan och kuratorn arbetar med förebyggande och hälsofrämjande insatser på skolan, och det framgår även i intervju med elevhälsan. Precis som Minervaskolans rektor uppger rektorn på

Minervagymnasium att det sätt på vilket psykolog och specialpedagogisk personal involveras i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete är genom de skolövergripande elevhälsomöten som arrangeras av huvudmannen några gånger per år. Minervagymnasiums rektor uppger att båda dessa kompetenser senast närvarande på ett sådant möte vårterminen 2018. Enligt uppgift från såväl elevhälsan som Minervaskolans rektor deltog psykologen vid ett sådant möte tidigt under vårterminen 2018, i januari. Gymnasierektorns uppgift om att specialpedagogisk kompetens ska ha deltagit vid ett sådant möte under vårterminen 2018 motsägs dock av uppgifter från Minervaskolans rektor samt elevhälsopersonal, som uppger att personal med denna kompetens deltagit vid ett möte senast under höstterminen 2017. Det enda konkreta exempel huvudmannen anger på när personal med specialpedagogisk och psykologisk kompetens arbetat förebyggande och hälsofrämjande i samverkan med övriga elevhälsan är daterat höstterminen 2017. Huvudmannen uppger i skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök bland annat att specialpedagogisk personal samverkar med övriga elevhälsan och kallas vid behov, men personal i elevhälsan uppger samtidigt i intervju att specialpedagogisk kompetens överhuvudtaget inte ingår i elevhälsoarbetet på gymnasieskolan. Det framgår bland annat i intervju med den personal som huvudmannen uppger till Skolinspektionen representerar den specialpedagogiska kompetensen i elevhälsan på både grundskolan och gymnasieskolan. Denna personal säger sig inte uppfattat att hen överhuvudtaget har i uppdrag att arbeta som specialpedagog eller speciallärare mot Minervagymnasium.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan och Minervagymnasium uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att elever i årskurserna 1-8 på Minervaskolan inte omfattas av något organiserat arbete med studie- och yrkesvägledning. Vidare bedömer Skolinspektionen att den studie- och yrkesvägledning som eleverna i årskurs 9 får ta del av inte möter elevernas behov. Tillsynen visar att endast sporadiska och enstaka studie- och yrkesvägledande insatser genomförs för elever i årskurserna 1-8. Studie- och yrkesvägledaren arbetar inte heller med att stötta lärare med det studie- och yrkesvägledande arbetet i årskurserna 1-8. Det saknas vidare ett implementerat och strukturerat arbete för vägledningen i dessa årskurser som säkerställer att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses och att vägledningen sker kontinuerligt genom elevernas studietid i grundskolan. Vidare visar tillsynen att eleverna i årskurs 9 inte får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda då den information som de ges inför gymnasievalet är ensidig med fokus på information om huvudmannens egen gymnasieskola och de fyra program som de erbjuder där.

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av förarbeten till skollagen framgår att lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar för, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv. En förutsättning för att eleverna ska kunna utnyttja den stora frihet och de möjligheter till egna val som erbjuds är att de får en adekvat information, såväl utifrån sina intressen och förutsättningar som i förhållande till arbetsmarknadens behov. Vidare framgår att kompetens för studie- och yrkesvägledning främst finns hos personer som är anställda för denna verksamhet. Även rektorer och lärare har dock ett visst ansvar att förmedla sådan kunskap. (Prop. 2009/10:165 s. 278 f. och 659)

Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesvägledande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:180) för arbete med studie- och yrkesvägledning framgår att rektorn bör se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och integrerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval. Det framgår också att skolans studie- och yrkesvägledare bör se till att varje elev i grundskolan får information om de kurser och utbildningar som finns inom gymnasieskolan och vilka val som kan ha betydelse för vidare studier.

Elever som står inför en valsituation behöver ofta stöd i att bearbeta olika valalternativ. De behöver få möjlighet att ställa de olika alternativen i relation till sina egna preferenser, förutsättningar och eventuella egna personliga mål. Det är viktigt att den processen påbörjas och synliggörs i så god tid som möjligt. (Skolverkets allmänna råd med kommentarer för arbete med studie- och yrkesvägledning s.13)

Elevintervjuer visar att det inte bedrivs något kontinuerligt studie- och yrkesvägledande arbete för elever i årskurserna 3-6, och att arbetet är mycket begränsat i årskurserna 7-8. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 3-6 framgår att så gott som alla intervjuade elever upplever att de inte pratat om studier eller yrken i skolan, och att endast ett fåtal elever fått besöka någon arbetsplats tillsammans med skolan. Några elever i årskurserna 3-4 berättar att senaste gången de fick besök på skolan från någon som berättade om sitt yrke var i förskoleklass. Elever i årskurserna 7-8 uppger i intervju med Skolinspektionen

att de får göra "när-PRAO" i skolans matsal, men flera elever säger att de inte pratat något om studier eller yrken i skolan annat än på elevernas egna initiativ.

Att det till stor del saknas ett organiserat studie- och yrkesvägledande arbete i årskurserna 1-8 bekräftas av personalen och rektorn på skolan. Huvudmannen uppger i en skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök att det finns en plan för det studie- och yrkesvägledande arbetet. Huvudmannen har även skickat in planen av vilken det framgår inplanerade aktiviteter i årskurserna 1-2 och i årskurserna 5-9. Vidare anger huvudmannen i skrivelsen att Ung Företagsamhets material om arbetslivet används i låg-, mellan- och högstadiet och att det genomförs inslag i form av studiebesök och yrkesrepresentanter som besöker skolan. Vid Skolinspektionens lärarintervjuer ger enskilda lärare enstaka exempel på studie- och yrkesvägledande insatser som de genomför, exempelvis berättar en lärare att eleverna i hans klass fått skriva en annons om sitt drömjobb och en ansökan till det arbetet och några lärare berättar att de arbetar med studieteknik på låg- och mellanstadiet. Samtliga lärare uppger dock att det saknas ett organiserat studie- och yrkesvägledande arbete för årskurserna 1-8. Att samtliga årskurser inte omfattas ett organiserat studie- och yrkesvägledande arbete framgår också i intervju med skolans studie- och yrkesvägledare (SYV) och rektor.

Dessutom framgår att elever i årskurs 9 anser att den studie- och yrkesvägledning de får ta del av är ensidig och att de har behov av studie- och yrkesvägledning som inte blir tillgodosedda. Lärare och SYV berättar i intervjuer med Skolinspektionen att elever i årskurs 9 får ta del av olika studie- och yrkesvägledande insatser inför gymnasievalet. Vid en intervju med elever i årskurserna 7-9 uppger samtliga intervjuade elever i årskurs 9 att skolans SYV är väldigt partisk när hen pratar om gymnasievalet med eleverna, så tillvida att hen bara presenterar Minervagymnasium och de gymnasieprogram som finns där och inte andra skolor eller program. Vidare uppger eleverna att SYV inte kan svara på elevernas frågor om andra gymnasieskolor. Eleverna uppger att de anser att de inte får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda, då de har behov av att veta mer om andra gymnasieskolor, andra program och om vilka yrken som finns. Vid Skolinspektionens andra intervju med elever i årskurserna 7-9 uppger niorna att de fått information om alla olika program, men mest om Minervagymnasium och inte så mycket om andra skolor, framförallt inte andra fristående gymnasium i kommunen. SYV själv uppger i intervju att hen vid informationstillfällen med eleverna haft lite mer fokus på huvudmannens egen gymnasieskola, men att hen också nämnt att det finns andra gymnasieskolor. I en kompletterande skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök uppger SYV att hen informerar och hjälper eleverna på samma sätt om de har frågor om något annat gymnasium än Minervagymnasium.

Vidare visar utredningen att endast elever i årskurs 9 känner till att skolan har en SYV och att denne inte heller samarbetar med lärarna kring det studie- och yrkesvägledande arbetet för de yngre eleverna. Vid Skolinspektionens elevintervjuer framgår också att ingen av de intervjuade eleverna i årskurserna 3-8

känner till att Minervaskolan har en SYV. Enstaka lärare uppger att de "bollat" frågor med SYV utifrån de behov de uppmärksammat hos eleverna, medan flera lärare uppger att de inte har något exempel på samarbete med SYV. Det har aldrig skett på skolan, under något år jag har arbetat här, att vi arbetat tillsammans med SYV för de yngre barnen, säger en lärare. Skolans SYV uppger också själv i intervju att riktlinjerna från rektorn kring hens arbete är att arbeta med direkta insatser i årskurs 9 och finnas tillgänglig för elever och lärare i årskurserna 1-8. SYV uppger vidare att hen aldrig varit med om att elever eller lärare från andra årskurser än årskurs 9 tagit hjälp från hen. SYV uppger också att hen inte deltagit i något arbete med att planera studie- och yrkesvägledande aktiviteter för eleverna på Minervaskolan. Minervaskolans rektor uppger också i intervju att SYV inte arbetar med att stötta lärarna kring det studie- och yrkesvägledande arbetet i årskurserna 1-8.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Urvalsgrunder

Skolinspektionen bedömer att urvalet till de profilklasser i matematik och naturorienterande ämnen som huvudmannen bedriver i årskurserna 7-9 på Minervaskolan inte sker i enlighet med författningarnas regler för urval. En förutsättning för att en skola ska kunna använda tester och prov som grund för urval till utbildning i sådana ämnen i årskurserna 7-9 är att Skolverket godkänt att skolan får delta i försöksverksamheten med riksrekryterande spetsutbildning. Minervaskolan deltar inte i denna försöksverksamhet.

Av skollagen framgår att tester och prov inte får utgöra villkor för antagning eller grund för urval till eller inom en skolenhet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från detta från och med årskurs 7, eller om det finns särskilda skäl även för utbildning från och med årskurs 4.

Av skolförordningen framgår att huvudmän som anordnar utbildning som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i bild, idrott och hälsa, musik eller slöjd får använda färdighetsprov som grund för urval från årskurs 7, eller från och med årskurs 4 efter beslut från Skolinspektionen om det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll och inriktning.

Vidare finns ett undantag för de huvudmän som från Skolverket fått godkännande att bedriva försöksverksamhet med spetsutbildning i grundskolans högre årskurser. Undantaget gäller tester och prov för att bedöma en sökandes kunskaper och färdigheter i det eller de ämnen som spetsutbildningen är inriktad mot. En spetsutbildning får vara inriktad mot engelska, matematik, naturorienterande

ämnen, samhällsorienterande ämnen eller språkval. Testerna och proven får utgöra villkor för antagning eller grund för urval mellan sökande till utbildningen.

Tillsynen visar att Minervaskolan använder färdighetsprov som grund för urval till profilklasser i högstadiet. Vid intervju med Minervaskolans rektor framgår att skolan sedan några år tillbaka infört så kallade profilklasser på högstadiet med inriktning mot matematik och naturorienterande ämnen. Rektorn uppger att skolan informerar elever i årskurs 6 i kommunen om möjligheten att gå i skolans profilklasser, och elever som visar intresse för detta får göra ett diagnostiskt prov. Av elevintervjuer framgår att även elever som redan går på Minervaskolan behöver skriva provet om de är intresserade av att gå i profilklassen. Rektorn uppger att syftet med provet är att se om eleven har tillräckliga kunskaper för att klara av att gå i profilklassen, och att elever som gjort provet får ett brev där skolan antingen rekommenderar eller inte rekommenderar eleven att gå i skolans profilklasser. Rektorn uppger att det krävs en rekommendation för att få gå i en av skolans profilklasser. Uppgifter om att elever inför antagning till profilklasserna genomfört prov och utifrån dessa fått rekommendationer eller icke-rekommendationer framkommer även i intervjuer med lärare och elever på Minervaskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för den verksamhet som huvudmannen bedriver. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillstånd att bedriva utbildning

Skolinspektionen bedömer att Minervaskolan, genom att i profilklasser på högstadiet betygsätta elever i gymnasiekurser, bedriver gymnasieverksamhet på Minervaskolan utan att ha godkännande för detta. Huvudmannen har inget tillstånd att bedriva gymnasieverksamhet på Minervaskolan då det tillståndet huvudmannen har att bedriva gymnasieverksamhet endast gäller skolenheten Minervagymnasium.

I skollagen anges att en enskild efter ansökan får godkännas som huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Vidare anges att godkännandet avser viss utbildning vid en viss skolenhet.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen bedriver gymnasieverksamhet för elever vid grundskoleenheten Minervaskolan. Vid Skolinspektionens intervju med Minervaskolans rektor framgår att elever på Minervaskolan kan "tenta av" och få betyg i gymnasiekursen Matematik 1c under årskurs 9, och att detta också sker i praktiken. Att detta skett bekräftar även elever på Minervagymnasium, som tidigare gått på Minervaskolan. Även lärare på Minervagymnasium som tagit emot elever från Minervaskolan bekräftar detta i intervjuer.

Huvudmannen har endast godkännande att bedriva gymnasieverksamhet vid skolenheten Minervagymnasium (Skolinspektionens beslut med dnr 2010:2805 och 2017:9794).

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för den verksamhet som huvudmannen bedriver. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avgiftsfri utbildning

Skolinspektionen bedömer att Minervaskolan inte följer skollagens krav på att elever utan kostnad ska ha tillgång till de lärverktyg som behövs för utbildningen. Detta då eleverna dagligen behöver använda dator i skolarbetet och att tillgång till dator är villkorat av att eleven skriver under ett avtal som innebär att eleven blir ersättningskyldig om datorn går sönder. Tillsynen visar att eleverna i årskurserna 8 och 9 dagligen behöver datorer i undervisningen. Datorer är utifrån den aktuella utbildningens upplägg ett nödvändigt lärverktyg. Eleverna måste därför få tillgång till en dator i den utsträckning som utbildningens upplägg förutsätter. Detta måste ske utan att tillgången till dator är villkorat av att vårdnadshavare eller elever skriver under ett avtal, då detta kan medföra att de på grund av ekonomiska förhållanden väljer bort aktuell utbildning eller förhindras ta del av vissa utbildningsmoment för att de har svårt att överblicka vilka ekonomiska konsekvenser avtalet kan tänkas få. Skolan kan inte heller förutsätta att elever har egna datorer att använda i utbildningen.

I skollagen framgår att alla elever, oberoende av ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet. Vidare anges att utbildningen ska vara avgiftsfri och att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat att med lärverktyg avses den utrustning och materiel, förutom böcker, som eleverna behöver för att kunna nå målen för utbildningen. (Prop. 2009/10:165 s. 374)

Skolinspektionens utredning visar att eleverna i årskurserna 8 och 9 på Minervaskolan behöver skriva under ett avtal för att få tillgång till datorer och att datorer dagligen används i skolarbetet. Avtalet innebär att eleverna är ersättningskyldiga om datorn går sönder. Detta framgår av intervjuer med Minervaskolans rektor och intervju med elever.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för den verksamhet som huvudmannen bedriver. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten på enhetsnivå

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Minervaskolans systematiska kvalitetsarbete på enhetsnivå. Tillsynen visar att uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten på skolenheten är bristfällig då den endast omfattar nationella prov samt resultaten i två av nio årskurser. Vidare framgår att den analys som genomförs av kunskapsresultaten inte lett till beslut om några utvecklingsåtgärder.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling ska även genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs i enlighet med detta. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena framgår att det i dokumentationen rimligen bör ingå information om resultat och måloppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder. (Prop. 2009/10:165 s. 305)

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionens utredning visar att uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten på skolan endast omfattar enstaka årskurser, och att analysen inte lett till några beslut om utvecklingsåtgärder. Av intervjuer med rektorn samt lärare framgår att rektorn följer upp undervisningens genomförande, trygghet och studiero i såväl förskoleklassen som grundskolan. Av elevintervjuer framgår att elever tillfrågas om hur de upplever tryggheten och trivseln på skolan genom enkäter och på klassråd, och rektorn och lärare uppger att dessa enkäter även innehåller frågor om studiero och att enkäterna analyserats i personalgruppen. Däremot uppger rektorn vid intervju med Skolinspektionen att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat endast omfattar nationella prov samt betyg i årskurserna 6 och 9, och att det också endast är dessa resultat som analyseras tillsammans med personalen. Vid en intervju med lärare bekräftar flera lärare att resultaten i årskurs 9 samt nationella prov diskuterats. En lärare uppger att resultaten i årskurs 6-8 också diskuterats. Vidare uppger flera lärare att resultat i matematik och svenska i de flesta årskurserna diskuterats, men kan inte redogöra för hur uppföljning sker av resultaten i andra ämnen annat än ”i samtal kollegor emellan”. Varken rektorn eller lärare kan dock ge några exempel på hur de utifrån analysen av dessa kunskapsresultat beslutat om utvecklingsåtgärder. Den dokumentation som Skolinspektionen fått ta del av vid begäran om att få se

Minervaskolans dokumenterade kvalitetsarbete visar att det endast är kunskapsresultat i alla ämnen i årskurs 9 samt enstaka kunskapsresultat i årskurs 6 som följts upp.

I en kompletterande skrivelse som inkom efter Skolinspektionens besök uppger huvudmannen att uppföljning sker av kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser, men att dessa inte diskuteras i stora personalforum utan inom stadier, årskursarbetslag och ämneslag.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för grundskoleverksamheten. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten på huvudmannanivå

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Minervaskolan i Umeå AB:s systematiska kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Tillsynen visar att uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten avseende grundskolan är bristfällig på enhetsnivå, enligt vad som framgår ovan. Då huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende grundskolan grundar sig på enhetens kvalitetsarbete innebär detta att även huvudmannens kvalitetsarbete är bristfälligt. Enligt Skolinspektionen är det nödvändigt att huvudmannen på övergripande nivå följer upp kunskapsresultaten och måluppfyllelsen i grundskolornas samtliga årskurser och ämnen för att få en samlad bild av resultaten i grundskolan. En samlad bild av resultaten i grundskolan utgör nödvändigt underlag för att kunna fatta beslut på huvudmannanivå om vilka utvecklingsområden som behöver prioriteras inom grundskoleverksamheten.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete genom att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt förarbetena till skollagen har huvudmannen det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Av förarbetena framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut och åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetsarbete med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten. Vidare framgår att kvalitetsarbetet på huvudmannanivå ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen av utbildningen. Det finns

därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt. Av förarbetena till skollagen framgår också att dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet rimligen bör innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder. (Prop. 2009/10:165 s. 304 ff.)

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att huvudmannen bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för huvudmannens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom huvudmannens verksamhet. Av de allmänna råden framgår också att dokumentationen bör innehålla en redogörelse för resultaten och hur de följts upp, en analys av orsakerna till eventuella brister i måluppfyllelse samt vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska uppfyllas.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannens uppföljning och analys av grundskolans kunskapsresultat endast omfattar enstaka årskurser. Utredningen visar att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete sker genom uppföljning via grundskolans och gymnasieskolans rektorer, som också är ledamöter i huvudmannens styrelse. Utredningen visar emellertid att den uppföljning som rektorn genomfört av kunskapsresultaten på grundskolan är bristfällig, enligt vad som framgår i avsnittet ”Styrning och utveckling på enhetsnivå”.

Motivering till föreläggande som ingripande

Minervaskolan i Umeå AB uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för grundskoleverksamheten. Minervaskolan i Umeå AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Mårten Petersson

Beslutsfattare
Signerat av: Mårten Petersson

X Sara Afifi

Föredragande
Signerat av: Sara Afifi

Bilaga

Fakta om Minervaskolan i Umeå AB och Skolinspektionens tillsyn

Fakta om Minervaskolan i Umeå AB och Skolinspektionens tillsyn

Minervaskolan i Umeå AB är en fristående huvudman som bedriver utbildningsverksamhet vid två skolenheter. Skolenheten Minervaskolan omfattar förskoleklass, fritidshem och grundskolans årskurser 1-9 och skolenheten Minervagymnasium omfattar gymnasieutbildning vid fyra program (teknikprogrammet, ekonomprogrammet, naturvetenskapliga programmet och samhällsvetenskapliga programmet). Enligt uppgifter från Skolverket var 669 elever inskrivna på Minervaskolan läsåret 2017/18 och 539 elever var inskrivna på Minervagymnasium samma läsår.

Skolinspektionen har den 23 oktober 2018 initierat ett tillsynsärende avseende Minervaskolan i Umeå AB utifrån uppgifter som har kommit fram genom signaler och anmälningar. Minervaskolan i Umeå AB och dess förskoleklass- och grundskoleenhet respektive dess gymnasieskoleenhet besöktes av Skolinspektionen den 13-16 november 2018.